

LUNASTUSLUPAPÄÄTÖS

HAKIJA wpd Palovaaran Tuulipuisto Oy

HAKEMUS wpd Palovaaran Tuulipuisto Oy (jäljempänä hakija) on 22.7.2022 saapuneella hakemuksella hakenut Maanmittauslaitokselta lunastuslain (laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 603/1977) 5 §:ssä tarkoitettua lunastuslupaa pysyvien käyttöoikeuksien lunastamiseen voimansiirtojohtoa varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Pellon kunnassa. Hakija pyytää, että lunastuksen kohde voidaan jättää lunastuslain 10 §:n nojalla vähemmän tärkeiltä osiltaan lunastustoimittuksessa määrättäväksi. Lisäksi hakija pyytää Maanmittauslaitosta antamaan lunastuslain 58 §:n mukaisen ennakkohaltuunottoluvan voimansiirtojohtoon kiireellistä rakentamista varten kaikkien tilojen osalta.

Uusi 110 kV voimajohtoyhteys mahdollistaa rakennettavien Palovaaran tuulivoimaloiden tuottaman uusiutuvan energian liittämisen TLS Verkko Oy:n sähköverkkoon ja siitä kuluttajille jaettavaksi kantaverkon kautta. Hanke tulee edesauttamaan Suomen kansallisia energia- ja ilmastostrategian tavoitteita lisätä uusiutuvan energian käyttöstettä yli 50 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Voimajohtoreitin kokonaispituus on noin 11 km. Palovaara ja TLS Verkko Oy:n voimajohtojon välille perustetaan uusi johtoukeama pääosin metsäalueille. Sähkönsiirtoreitti sijoittuu Ratasvaaran ja Iso Petäjävaaran alueille.

Voimajohtojon pylväsrakenteina käytetään noin 20 metriä korkeita ja pääosin harustettuja teräsputkipylväsrakenteita. Johtojon rakentaminen omana alueenaan edellyttää 46 metriä leveän johtoalueen, sisältäen 10+10 metriä leveät reunavyöhykkeet.

Hakemusta on täydennetty ennakkosopimusten, johtoreitille tehtyjen vähäisten muutosten, kuulemiskokouksen pöytäkirjan, rakennusrajan epäselvyyden, Lapin ELY-keskukselle annetun vastineen sekä ympäristövaikutusten jatkoselvitysten osalta.

Lunastuksen sisältö ja laajuus oikeuksineen ja rajoituksineen on esitetty hakemuksessa ja sen liitteissä. Voimansiirtojohtojon sijainti on yleispiirteisesti esitetty hakemuksen liitekartoissa. Pylvästyypit ja johtoaluepiirustukset ovat niin ikään hakemuksen liitteissä.

SUOSTUMUKSET, LAUSUNNOT JA SELVITYKSET

Hanke kohdistuu hakemuksen liitteenä olevassa maanomistusluettelossa lueteltuihin rekisteriyksikköihin.

Maanmittauslaitos toteaa, että lunastuslain 8.1 § mukaan lunastukseen suostuneiden kiinteistöjen omistajia ei tarvitse enää kuulla lunastuslupan käsittelyn yhteydessä. Hakija on kuullut kiinteistönomistajia ja käyttöoikeuden haltijoita lunastuslain 9.4 §:n mukaisella menettelyllä. Hakija on toimitanut lunastuslain 8.2 §:n mukaiset viranomaislausunnot Pellon kunnalta,

Lapin liitolta ja Lapin ELY-keskukselta. Näiden lisäksi ylimääräisiä viranomaislausuntoja on toimitettu Ylitornion kunnalta, Lapin aluehallintovirastolta, Paliskuntain yhdistykseltä ja Tornionlaakson museolta.

Kiinteistönomistajat ja käyttöoikeuden haltijat eivät ole jättäneet lausumia lunastuslain 9.4 §:n mukaisessa kuulemiskokouksessa tai siinä annetussa määräajassa.

Pellon kunta on todennut, ettei sillä ole huomautettavaa voimajohtoreitistä.

Lapin liitto on todennut, että valittu voimajohtoreitti kulkee maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaisella alueella. Voimajohtoreitin optimoinnilla pystytään huomioimaan luontoarvoja aiempaa paremmin.

Lapin ELY-keskus on antanut voimajohtoreittiin huomautuksia koskien kohteen lähistöllä sijaitsevia Iso-Petäjävaaran arvokasta kallioaluetta, lähteitä, Kattilakosken pohjavesialuetta, suuren petolinnun pesäreviiriä, sekä Ratasjärven valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Lisäksi on annettu ohjeita sähköjohdon rakentamisesta maanteiden yli. Hakija on vastannut, että reittiä on siirretty huomautusten perusteella ja ELY-keskus on ilmoittanut siirrot riittäviksi ja hyväksyttäviksi.

Ylitornion kunta on todennut, että hankkeen ympäristövaikutukset on selvitetty hankkeen aikaisemmissa vaiheissa.

Lapin aluehallintovirasto on todennut, että sähkönsiirron järjestämistä koskien aluehallintovirasto korostaa terveydensuojelulain 2 §:n yleisen elinympäristö terveellisyysperiaatteen noudattamisen tärkeyttä toiminnan suunnittelussa ja järjestämisessä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään.

Paliskuntain yhdistys on todennut, että hankkeesta on syytä neuvotella Orajärven paliskunnan kanssa. Paliskunnan kanssa tulee sopia hankkeen vaikutusten lieventämiskeinoista ja seurannasta ennen rakennuslupien myöntämistä. Hankkeesta vastaavan tulee olla tässä aktiivinen.

Tornionlaakson museo on todennut, että muuttuneen johtoreitin osalta tulisi päivittää arkeologista inventointia.

Palovaara-Ahkiovaaran tuulivoimahankkeesta on vuosina 2014-2015 tehty ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), jossa on arvioitu myös mahdollisten voimansiirtoreittien vaikutuksia. Yhteysviranomaisen lausunnossa on todettu, että hankkeen jatkosuunnittelussa on otettava huomioon YVA-menettelyssä tehdyt selvitykset ja annetut lausunnot. Johtoreitin jatkosuunnittelussa on valittu YVA-menettelyssä arvioitu vaihtoehto C, jota on siirretty edellä selostetun Lapin ELY-keskuksen 11.4.2022 annetun lausunnon perusteella. Valitulla reitillä on tehty kesällä 2022 lisäselvityksiä ympäristövaikutuksista, joiden perusteella reittiä on vähäisesti siirretty lapinleinikkihavaintojen vuoksi. Ympäristöselvityksissä ei ole havaittu merkittäviä haittavaikutuksia ympäristölle. Ympäristöselvitykset on otettu huomioon voimajohdon suunnittelussa ja tullaan jatkossa huomioimaan myös rakentamisessa.

Energiavirasto on 12.7.2022 myöntänyt hankkeelle sähkömarkkinalain 14 §:n mukaisen hankeluvan.

KÄSITTELYRATKAISU

1.9.2022 voimaan tulleen lunastuslain muutossäädöksen 762/2022 voimaantulosäännöksen mukaan lain voimaan tullessa hallintoviranomaisessa vireillä olevaan tutkimuslupa-asiaan, lunastuslupa-asiaan ja käyttötarkoituksen muuttamista koskevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Hakemus on tullut vireille 22.7.2022. Maanmittauslaitos toteaa, että tässä lunastuslupa-asiassa sovelletaan lunastuslain muutossäädöksen 762/2022 voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lunastuslain 5.2 §:n mukaan on Maanmittauslaitos toimivaltainen ratkaisemaan lunastuslupan, kun lunastus tapahtuu voimansiirtolinjan, maakaasuverkoston tai muun näihin verrattavan yrityksen rakentamista varten ja lunastuslupaa ei vastusteta tai kyseessä on yksityisen ja yleisen edun kannalta vähemmän tärkeä lunastus. Jos Maanmittauslaitos ei ole lunastuslain 5.2 §:n mukaan toimivaltainen käsittelemään lunastuslupaa, on sen siirrettävä asia valtioneuvostolle.

Kiinteistönomistajat ja erityisten oikeuksien haltijat eivät ole esittäneet lunastuslain 9.4 §:n mukaisessa kuulemisessa lausumia lunastuslupahakemuksesta. Hakija on tarjonnut kiinteistönomistajille mahdollisuuden tehdä lunastuksesta ennakkosopimus, jota kaikki omistajat eivät ole tehneet. Maanmittauslaitos katsoo, että pelkkää asianosaisen passiivisuutta ei voida tulkita vastustamisena vaan vastustuksen tulee nimenomaisesti ilmetä lunastuslupahakemuksen kuulemisessa. Ennakkosopimuksen tekemättä jättämisestä ei voida päätellä, että hakemusta vastustettaisiin, koska sopimatta jättäminen voi johtua asianosaisen passiivisuudesta tai muusta vastaavasta syystä.

Vastustusharkinnassa on lisäksi huomioitava lunastuslain 8.2 §:n mukainen viranomaiskuuleminen. Viranomaislausuntojen osalta Lapin ELY-keskus on antanut hankkeen jatkosuunnitteluun joitain huomautuksia, joiden perusteella hakija on siirtänyt reittiä, ELY-keskus on sittemmin katsonut tehdyt siirrot riittäviksi ja hyväksyttäväiksi.

Maanmittauslaitos katsoo hakemuksen ja siitä tehdyn kuulemisen perusteella, että lunastuslupan antamista ei vastusteta.

Päätös

Maanmittauslaitos katsoo edellä selostetun perusteella, että lunastuslupan antamista ei vastusteta. Näin ollen Maanmittauslaitos on toimivaltainen lunastuslain 5.2 §:n perusteella ratkaisemaan haetun lunastuslupa-asian.

Sovelletut lainkohdat:

Lunastuslaki (603/1977) 5.2 §, 8.2 §, 9.4 §

ASIAN RATKAISU

Yleistä

Lunastuslain 4.1 §:n mukaan lunastaa saadaan, kun yleinen tarve sitä vaatii. Lunastuslupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla (vaihtoehtoedellytys) taikka jos lunastuksesta yksityiselle edulle tuleva haitta on suurempi kuin siitä saatava hyöty (intressivertailuedellytys).

Yleisen tarpeen vaatimus

Pakkolunastamisen perusedellytys on yleisen tarpeen vaatimus, joka perustuu lunastuslain 4.1 § lisäksi perustuslain 15 §:n omaisuudensuojasääntöön.

Yleisen tarpeen vaatimuksen täyttymistä ei ole lunastuslain esitöissä tai oikeuskirjallisuudessa tarkasti määritelty vaan yleisen tarpeen edellytyksen täyttymisen on katsottu tapahtuvan tapauskohtaisella harkinnalla ottaen huomioon kunakin ajankohtana vallitsevat olosuhteet ja arvostukset ja näiden varassa muodostunut käytäntö. Yleinen etu ei kuitenkaan ole sama kuin julkinen käyttö, eli yleinen etu voi täytyä myös muulloin kuin julkisyyhteisölle lunastettaessa.

Toisaalta, vaikka lunastaja olisikin yksityinen yhteisö, tulisi lunastuksen tarkoituksen liittyä yhteiskunnan tehtävistöön. Ollakseen yleisen tarpeen vaatima, tulisi lunastuksen hyödyttää joko suoraan tai välillisesti epäluukuista ihmisjoukkoa, ei vain tiettyä pientä ihmisryhmää.

Lunastuslaissa ja oikeuskäytännössä on lähdetty siitä, että väylämäiset infrastruktuurihankkeet pääsääntöisesti täyttävät yleisen tarpeen edellytyksen.

Näillä perusteilla Maanmittauslaitos toteaa, että tässä lunastushankkeessa lunastuslain 4.1 §:n mukainen yleisen tarpeen edellytys täyttyy.

Vaihtoehtoedellytys

Vaikka lunastus olisikin yleisen tarpeen vaatima, ei lunastuslupaa silti saa myöntää, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla.

Ajatus vaihtoehtoedellytyksessä on, ettei lunastusta saa liioitella vaan on käytettävä maanomistajan oikeusasemaan mahdollisimman vähän puuttuvaa keinoa, jolla lunastuksen tarkoitus kuitenkin voidaan saavuttaa.

Vaihtoehtoedellytys lunastuksissa voi vaatia näyttöä siitä, että lunastaja on ensin pyrkinyt toteuttamaan hankettaan vapaaehtoisin keinoin eli sopimuksin. Oikeuskirjallisuudessa ja -käytännössä on kuitenkin katsottu, että väylämäisissä hankkeissa sopimista ei kuitenkaan vaadita, koska neuvottelevien osapuolien suuri lukumäärä voi aiheuttaa huomattavia vaikeuksia sopimiselle sekä lunastusmenettelyllä voidaan taata asianosaisten yhdenvertainen

kohtelu. Näin ollen väylämäisissä hankkeissa lunastuksen tarkoitusta ei yleensä voida vapaaehtoisin keinoin saavuttaa yhtä sopivasti kuin lunastamalla (kts. KHO 5443/2016).

Maanmittauslaitos katsoo, että hakijan hakemat käyttöoikeuden rajoitukset ovat tämäntyyppisille hankkeille tavanomaisia ja lunastuksen tarkoituksen saavuttamiseksi välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. Lunastusta ei voida yhtä sopivasti saavuttaa millään muulla tavalla ja lunastuslaissa mainittu vaihtoehtodellytys täyttyy.

Intressivertailuedellytys

Lunastusta ei saa lunastuslain 4.1 §:n mukaan toimeenpanna, jos sen haitta yksityiselle edulle on suurempi kuin sen tuottama hyöty yleiselle edulle.

Yleisen edulle tulevan hyödyt on todettu arvioitaessa sitä, onko hanke yleisen tarpeen vaatima.

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että yksityiselle edulle tulevaksi haitaksi ei voida laskea lunastuksen aiheuttamia suoranaisia taloudellisia menetyksiä, koska ne korvataan täyden korvauksen periaatteella lunastustoimituksessa, vaan mahdollinen yksityiselle edulle tuleva haitta on jotakin muuta.

Hakemuksen liitteissä tai lausunnoissa ei ole tullut esille sellaisia erityisiä haittoja, joita ei lunastuskorvauksena korvattaisi. Lunastuskorvaus muodostuu kohteen- ja haitankorvauksesta sekä vahingonkorvauksesta sen mukaan kuin lunastuslaissa säädetään.

Maanmittauslaitos katsoo, että yleiselle edulle saatava hyöty on suurempi kuin yksityiselle edulle tuleva haitta.

Johtopäätökset

Maanmittauslaitos katsoo lunastettavan hankkeen olevan yleisen tarpeen vaatima, sitä ei voida yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla ja siitä yleiselle edulle saatava hyöty on suurempi kuin yksityiselle edulle koitua haitta.

Näin ollen lunastuslain 4.1 § mukaiset lunastusluvan myöntöedellytykset täyttyvät ja lupa voidaan myöntää haetun mukaisesti.

Ennakkohaltuunottolupa

Lunastuslain 58 §:n mukaan, jos töiden kiireellinen aloittaminen tai muut tärkeät syyt sitä vaativat, voi hakija saada oikeuden ottaa haltuunsa lunastettava omaisuus ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa. Hakija on hakemuksessa pyytänyt ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä. Maanmittauslaitos katsoo ennakkohaltuunottoluvalla olevan edellytykset mahdollisen lunastustoimituksen viipymisen vuoksi, jotta hankkeen rakennustyöt voidaan kiireellisesti aloittaa toimituksen kestäessä.

Lunastuksen kohteen vahvistaminen lunastustoimituksessa

Maanmittauslaitos katsoo, että kyseessä on nauhamainen väylälunastus, eikä lunastettavan käyttöoikeusalueen yksityiskohtainen osoittaminen ole lunastusluvassa tarpeen. Lunastuksen kohde jätetään vähemmän tärkeiltä osin lunastustoimituksessa ratkaistavaksi.

Päätös

Maanmittauslaitos myöntää hakijalle luvan hakemuksen ja siihen liitetyn kartan mukaisesti lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 110 kV sähkönsiirtojohtoja ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Pellon kunnassa.

Voimalinjaosuudet ja niillä lunastamalla hankitut oikeudet ja aiheuttamat rajoitukset on lueteltu tämän asiakirjan kohdassa ”Myönnetyt oikeudet”.

Hankkeen toteuttavalla taholla on selvillä olovelvollisuus muissa laeissa (mm. muinaismuistolaki, luonnonsuojelulaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, maantielaki, vesilaki) olevista määräyksistä, asetetuista rajoituksista ja vaatimuksista alueen käytölle ja ne on otettava huomioon hankkeen toteutuksessa. Sama koskee myös eri viranomaisten ohjeita ja määräyksiä.

Hakijalle myönnetään lunastuslain 58 §:n mukainen lupa ennakkohaltuunottoon.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n mukaisesti vähemmän tärkeiltä osin lunastustoimituksessa ratkaistavaksi.

Tässä päätöksessä mainittu kiinteän omaisuuden lunastus samoin kuin korvausten käsittely tehdään lunastuslain mukaisessa lunastustoimituksessa. Lunastustoimitus laitetaan vireille viran puolesta mahdollisimman pian.

Sovelletut lainkohdat:

Mm. lunastuslaki 4 §, 10 §, 58 §

MYÖNNETYT OIKEUDET

Jänkkämaa-Mäntyvaara 110 kV voimajohdon pituus on noin 11 kilometriä. Johtoaukean leveys on 26 metriä. Sen kummallekin puolelle lunastetaan 10 metriä leveät reunavyöhykkeet, joilla kasvavien puiden korkeus on rajoitettu siten, etteivät ne aiheuta vaaraa johdolle.

Voimansiirtojohtoa varten tulee lunastettavaksi seuraavanlainen kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus:

- 1) johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta.
- 2) aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.

- 3) ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväsrakenteita. Etäisyys mitataan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
- 4) johtoaukealla kokonaisuudessaan ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita eikä rautatiealuetta lukuun ottamatta pitää rakennuksia tai kahta (2) metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rakentaa 23 metriä lähemmäksi johtoaukean keskiviivaa.
- 5) johtoaukean molemmin puolin erotettavilla 10 metrin levyisillä ns. reunavyöhykkeillä kasvava puu saa johtoaukean reunassa olla enintään 10 metrin pituinen ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon sanottua mittaa pitempi kuin puun etäisyys on johtoaukean reunasta.
- 6) johtoaukealla ja sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa koitua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Näiden rajoitusten kautta varataan johtojen omistajalle seuraavat johtojen rakentamisen, käytön, kunnossapidon ja uusimisen vuoksi tarpeelliset oikeudet kiinteistön käyttöön:

- 1) oikeus pystyttää ja pitää johtoaukealla voimansiirtojohto pylväineen, johtoköysineen sekä voiman- ja tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen.
- 2) oikeus suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla sekä suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille.
- 3) oikeus pitää johtoaukea vapaana puista, vesoista ja muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapitoon.
- 4) oikeus poistaa johtoaukealta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pysyttämistä tai sinne pystyttämistä ei ole erikseen sovittu.
- 5) oikeus sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat, niin että ne ovat helposti havaittavissa.
- 6) oikeus merkitä ne reunavyöhykkeillä sekä erityisestä syystä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka mittansa vuoksi voivat olla vaarallisia johdon säilymiselle sekä kaataa tällaiset puut, ellei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajille.
- 7) oikeus johdon omistajan lukuun työskentelevillä henkilöillä jalan tai ajoneuvoilla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle sekä sitä varten tehdä sinne väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä ja käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä taikka muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla toimivaltaiseen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen lopussa.

Valitus lunastuslupapäätöksestä ei estä lunastuksen toimeenpanoa, jollei valitusviranomainen toisin määrää (lunastuslaki 88 §).

Reijo Hautamäki (*allekirjoitettu sähköisesti*)
Vastuualuepäällikkö
Maanmittauslaitos

Samu Laululehto (*allekirjoitettu sähköisesti*)
Maanmittausinsinööri (DI)
Maanmittauslaitos

JAKELU

Hakija
Pellon kunta
Lapin liitto
Lapin ELY-keskus
Kiinteistönomistajat

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kirjallisella valituksella hallinto-oikeudelta. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Tiedoksisaantipäivä määräytyy tiedoksiantovasta riippuen lunastuslaissa (603/1977) ja hallintolaissa (434/2003) säädettyssä järjestyksessä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannus- aatto tai arkilauantai, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajan kuluessa ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai ne voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelussa. Muutoksenhakuasiakirjojen lähetyksessä tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Valituksen sisältö ja liitteet

Valituksessa on ilmoitettava:

- Päätös, johon haetaan muutosta
- Miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- Vaatimusten perustelut

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos valittajaa edustaa joku muu, tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Valitukseen on liitettävä:

- Valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- Selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Valituksen käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään yleensä vuosittain vahvistettava oikeudenkäyntimaksu, joka vuonna 2023 on suuruudeltaan 270 euroa.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Käyntiosoite: Isokatu 4 (3. krs), 90100 Oulu
Puhelin: 029 56 42800
Faksi: 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe klo 8:00-16:15